

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2019. december 5.*

„Előzetes döntéshozatal – Fogyasztóvédelem – 2011/83/EU irányelv – A fogyasztók joga – A 2. cikk (1) bekezdése – A »fogyasztó« fogalma – A 3. cikk (1) bekezdése – Kereskedő és fogyasztó között létrejött szerződés – Távfűtés szolgáltatására irányuló szerződés – 27. cikk – Nem kért értékesítés – 2005/29/EK irányelv – A belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatai – 5. cikk – A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalma – I. melléklet – Nem kért szolgáltatásnyújtás – Azt előíró nemzeti szabályozás, hogy a távfűtési hálózathoz csatlakoztatott társasházi ingatlanban található lakás minden egyes tulajdonosa köteles hozzájárulni a közös tulajdonú épületrészek és az ingatlanon belüli hőtermelő berendezés hőenergia-fogyasztásának költségéhez – Energiahatékonyság – 2006/32/EK irányelv – A 13. cikk (2) bekezdése – 2012/27/EU irányelv – A 10. cikk (1) bekezdése – Számlázási adatok – Azt előíró nemzeti szabályozás, hogy a társasházi ingatlanokban az épületen belüli hőtermelő berendezés hőenergia-fogyasztására vonatkozó számlákat az ingatlan minden egyes lakástulajdonosa tekintetében az adott lakás fűtött légtérfogatával arányosan kell megállapítani”

A C-708/17. és C-725/17. sz. egyesített ügyekben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott két előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyeket a Rayonen sad Asenovgrad (asenovgrádi kerületi bíróság, Bulgária) (C-708/17. sz. ügy) és a Sofiyski rayonen sad (szófiai kerületi bíróság, Bulgária) a Bírósághoz 2017. december 19-én, illetve 2017. december 27-én érkezett, 2017. december 6-i, illetve 2017. december 5-i határozataival terjesztett elő az előtte

az „EVN Bulgaria Toplofikatsia” EAD

és

Nikolina Stefanova Dimitrova (C-708/17),

valamint

a „Toplofikatsia Sofia” EAD

és

Mitko Simeonov Dimitrov (C-725/17)

között,

a „Termokomplekt” OOD

részvételével folyamatban lévő eljárásokban,

* Az eljárás nyelve: bolgár.

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: M. Vilaras tanácselnök, S. Rodin, D. Šváby (előadó), K. Jürimäe és N. Piçarra bírák,

főtanácsnok: H. Saugmandsgaard Øe,

hivatalvezető: C. Strömholm tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2018. december 12-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- az „EVN Bulgaria Toplofikatsia” EAD képviseletében S. Radev és S. Popov, meghatalmazotti minőségben,
- a „Toplofikatsia Sofia” EAD képviseletében S. Chakalski, I. Epitropov és V. Ivanov, meghatalmazotti minőségben,
- N. S. Dimitrova képviseletében S. Memtsov és D. Dekov адвокати,
- a litván kormány képviseletében G. Taluntytė, J. Prasauskienė és D. Kriauciūnas, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviseletében N. Ruiz García, Talabér-Ritz K. és N. Nikolova, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2019. április 30-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek a belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól, valamint a 84/450/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK, a 98/27/EK és a 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek, valamint a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2005. május 11-i 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv („Irányelv a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról”) (HL 2005. L 149., 22. o.), az energia-végfelhasználás hatékonyságáról és az energetikai szolgáltatásokról, valamint a 93/76/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2006. április 5-i 2006/32/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2006. L 114., 64. o.) 13. cikke (2) bekezdésének, a fogyasztók jogairól, a 93/13/EGK tanácsi irányelv és az 1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 85/577/EGK tanácsi irányelv és a 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2011. október 25-i 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2011. L 304., 64. o.) 5. és 27. cikkének, valamint az energiahatékonyságról, a 2009/125/EK és a 2010/30/EU irányelv módosításáról, valamint a 2004/8/EK és a 2006/32/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2012. október 25-i 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvből (HL 2012. L 315., 1. o.) 10. cikke (1) bekezdésének értelmezésére vonatkoznak.

- 2 E kérelmeket az „EVN Bulgaria Toplofikatsia” EAD (a továbbiakban: EVN) és Nikolina Stefanova Dimitrova (C-708/17. sz. ügy), valamint a „Toplofikatsia Sofia” EAD és Mitko Simeonov Dimitrov (C-725/18. sz. ügy) között folyamatban lévő két jogvita keretében, társasházi ingatlanok épületen belüli hőtermelő berendezésének hőenergia-fogyasztására vonatkozó számlák kifizetésére irányuló keresetek tárgyában terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 2005/29 irányelv

- 3 A 2005/29 irányelv 3. cikkének (2) bekezdése a következőket írja elő:

„Ez az irányelv nem érinti a szerződések jogát és különösen a szerződések érvényességére, létrejöttére és joghatásaira vonatkozó szabályokat.”

- 4 Ezen irányelv 5. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Tilos tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokat alkalmazni.

[...]

(5) Az I. melléklet tartalmazza azoknak a kereskedelmi gyakorlatoknak a felsorolását, amelyek minden körülmény között [helyesen: minden esetben] tisztességtelennek minősülnek. [...]”

- 5 Az említett irányelv „Minden körülmény között [helyesen: minden esetben] tisztességtelennek minősülő kereskedelmi gyakorlatok” című I. melléklete a következő részletet tartalmazza:

„Agresszív kereskedelmi gyakorlatok

[...]

29. Azonnali, vagy halasztott fizetés követelése a kereskedő által szállított termékekért, illetve azok visszaszállításának, vagy megőrzésének követelése, ha azokat a fogyasztó nem kérte; kivéve, ha a [fogyasztók védelméről szóló, 1997. május 20-i 97/7/EK európai parlamenti és tanács irányelv (HL 1997. L 144., 19. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 3. kötet, 319. o.)] 7. cikke (3) bekezdésének megfelelően szolgáltatott helyettesítő termékről van szó (nem kért értékesítés).”

A 2011/83 irányelv

- 6 A 2011/83 irányelv (14) és (60) preambulumbekkezdése a következőket tartalmazza:

„(14) Ezen irányelv nem érinti a szerződési jog azon területére vonatkozó nemzeti jogot, amelyet ezen irányelv nem szabályoz. Ennélfogva ezen irányelv nem sértheti például a szerződések megkötését vagy érvényességét (például az egyetértés hiányának esetét) szabályozó nemzeti jogot. Az irányelv hasonlóképpen nem sértheti a szerződésszegés esetén igénybe vehető általános jogorvoslati lehetőségeket, a gazdasági rendre vonatkozó szabályokat (például a túlzó vagy uzsoraárakra vonatkozó szabályokat) és az etikátlan jogi ügyletekre vonatkozó nemzeti jogot.

[...]

(60) Mivel a nem kért értékesítést – amely a fogyasztó számára, a fogyasztó kérése nélküli áruszállításból vagy szolgáltatásnyújtásból áll – a [2005/29 irányelv] tiltja, nem rendelkezik azonban szerződéses jogorvoslatról, ezért bele kell foglalni ezen irányelvbe azt a szerződéses jogorvoslatot, amely az ilyen kéretlen szállítás vagy szolgáltatás esetében mentesíti a fogyasztót bármely ellenszolgáltatás nyújtása alól.”

7 Ezen irányelv „Fogalommeghatározások” című 2. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

1. »fogyasztó«: bármely természetes személy, aki az ezen irányelv hatálya alá tartozó szerződések keretében olyan célból jár el, amely kívül esik kereskedelmi, ipari, kézműipari vagy szakmai tevékenysége körén;

[...]”

8 Ezen irányelv 3. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Ez az irányelv – az irányelv rendelkezései által meghatározott feltételek szerint és mértékben – kereskedők és fogyasztók között kötött szerződésekre alkalmazandó. Az irányelv víz, gáz, villamos energia vagy távfűtés – akár közszolgáltatók általi – szolgáltatására vonatkozó szerződésekre is alkalmazandó, amennyiben e termékeket szerződés alapján biztosítják.

[...]”

(5) Ezen irányelv nem érinti az általános nemzeti szerződési jogot, így a szerződések érvényességére, létrejöttére vagy joghatására vonatkozó szabályokat, amennyiben általános szerződési jogi kérdéseket ezen irányelv nem szabályoz.

[...]”

9 Ugyanezen irányelv „Nem kért értékesítés” című 27. cikke a következőket tartalmazza:

„Az áruk, víz, gáz, villamos energia, távfűtés vagy digitális tartalom nem kért szállítása, illetve szolgáltatások nem kért nyújtása esetében a fogyasztó mentesül bármely ellenszolgáltatás nyújtása alól a [2005/29] irányelv 5. cikkének (5) bekezdésében és I. mellékletének 29. pontjában szereplő tilalom értelmében. Ilyen esetekben a fogyasztói válasz hiánya az ilyen kéretlen szállítást vagy szolgáltatásnyújtást követően nem jelent beleegyezést.”

10 A 2011/83 irányelv 28. cikkének (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „[e]nnek az irányelvnek a rendelkezéseit a 2014. június 13-át követően kötött szerződésekre kell alkalmazni”.

A 2006/32 irányelv

11 A 2006/32 irányelv (1), (12), (20) és (29) preambulumbekkezdése értelmében:

„(1) A Közösségben szükség van az energia-végfelhasználás hatékonyságának javítására, az energia iránti kereslet szabályozására, valamint a megújuló forrásokon alapuló energiatermelés elősegítésére, mivel viszonylag korlátozottak a lehetőségek az energiaellátás és -elosztás feltételeinek más módon történő rövid és középtávú befolyásolására, akár új kapacitások létesítése, akár az átvitel és az elosztás javítása révén. Ezen irányelv ezért az ellátás biztonságának javításához járul hozzá.

[...]

- (12) Ezen irányelv megköveteli, hogy a tagállamok intézkedéseket tegyenek, és az irányelv célkitűzéseinek teljesítése ezen intézkedéseknek az energia végső fogyasztóira gyakorolt hatásától függ. A tagállamok által tett intézkedések végső eredménye sok olyan külső tényezőtől függ, amelyek a fogyasztók magatartását az energiafelhasználás, valamint az energiatakarékos módszerek alkalmazására és energiatakarékos készülékek használatára való hajlandóságuk vonatkozásában befolyásolják. Ezért, még ha a tagállamok kötelezettséget is vállalnak a célkitűzés elérése érdekében erőfeszítések megtételére, a nemzeti energiamegtakarítási célkitűzés jellegét tekintve csak célelőirányzat, és a 9%-os célérték elérése tekintetében nem tartalmaz a tagállamokra nézve jogi úton kikényszeríthető kötelezettséget.

[...]

- (20) Az energiaelosztók, az elosztói rendszerüzemeltetők és a kiskereskedelmi energiaértékesítő vállalkozások javíthatják az energiahatékonyságot a Közösségben, ha olyan energetikai szolgáltatásokat értékesítenek, amelyekhez hozzátartozik a hatékony végfelhasználás, például a beltéri hőkomfort, a háztartási melegvíz, a hűtés, termékek előállítása, a világítás és a hajtóerő. Az energiaelosztók, az elosztói rendszer-üzemeltetők és a kiskereskedelmi energiaértékesítő vállalkozások számára a profitmaximalizálás így szorosabban kötődik majd az energetikai szolgáltatásoknak a lehető legtöbb fogyasztó részére történő értékesítéséhez, mint ahhoz, hogy minden fogyasztónak a lehető legtöbb energiát adják el. A tagállamoknak törekedniük kell az ezen a téren zajló verseny torzulásainak elkerülésére annak érdekében, hogy azonos feltételek biztosítsanak valamennyi energetikai szolgáltató számára; azonban ezt a feladatot átruházhatják a nemzeti szabályozó hatóságra.

[...]

- (29) Annak érdekében, hogy a végső fogyasztók az egyéni energiafogyasztásukat illetően tájékozottabban hozhassanak döntéseket, el kell látni őket az erre vonatkozó, megfelelő mennyiségű információval, valamint egyéb lényeges – például a rendelkezésre álló, energiahatékonyságot javító intézkedésekről, az összehasonlító végső fogyasztói profilokról, vagy az energiafelhasználó berendezések, köztük a »Factor Four« vagy hasonló berendezések objektív, részletes technikai leírásáról szóló – információkkal. [...]

[...]”

- 12 Ezen irányelv 1. cikkének a szövege a következő:

„Ezen irányelv célja, hogy a tagállamokban az energia-végfelhasználás hatékonyságának költséghatékony javítását fokozza az alábbiak révén:

- a) a szükséges célelőirányzatok, mechanizmusok, ösztönzők, illetve intézményi, pénzügyi és jogi keretek biztosítása a meglévő piaci korlátoknak és hiányosságoknak az energia hatékony végfelhasználása érdekében történő megszüntetése céljából;
- b) az energetikai szolgáltatások piacának kialakításához és előmozdításához, valamint egyéb, a végső fogyasztókat érintő energiahatékonyságot javító intézkedéseknek a meghozatalához szükséges feltételek megteremtése.”

- 13 Az említett irányelv 13. cikkének (1) és (2) bekezdése így rendelkezik:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy a villamos energia, a földgáz, a távfűtés és/vagy -hűtés, valamint a háztartási meleg víz végső fogyasztóit a technikailag lehetséges, pénzügyileg észszerű és a potenciális energiamegtakarításokkal arányos mértékben ellássák olyan versenyképes árú, egyéni fogyasztásmérőkkel, amelyek pontosan tükrözik a végső fogyasztó tényleges energiafogyasztását, és a tényleges felhasználási időszakról szolgáltatnak információkat.

A meglévő fogyasztásmérők cseréje esetén mindig rendelkezésre kell bocsátani az említett versenyképes árú, egyéni fogyasztásmérőket, kivéve ha ez műszakilag kivitelezhetetlen, vagy nem költséghatékony megoldást jelent a becsült lehetséges hosszú távú megtakarításokhoz viszonyítva. Új épületben létrehozott új csatlakozás esetén, vagy amennyiben egy épület [az épületek energiateljesítményéről szóló, 2002. december 16-i 2002/91/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben (HL 2003. L 1., 65. o.; magyar nyelvű különkiadás, 12. fejezet, 2. kötet, 168. o.)] megállapított nagyobb felújításon megy keresztül, az említett versenyképes árú, egyéni fogyasztásmérőket mindig rendelkezésre kell bocsátani.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy adott esetben az energiaelosztók, az elosztói rendszerüzemeltetők és a kiskereskedelmi energiaértékesítő vállalkozások által végzett számlázás a tényleges energiafogyasztáson alapuljon, és megjelenítése világos, érthető módon történjen. A végső fogyasztók számláin megfelelő tájékoztatást kell nyújtani annak érdekében, hogy átfogó elszámolást kapjanak az aktuális energiaköltségekről. A tényleges fogyasztás alapján történő számlázást olyan gyakorisággal kell végrehajtani, hogy a fogyasztók szabályozhassák saját energiafogyasztásukat.”

- 14 A 2012/27 irányelv 27. cikke értelmében a 2006/32 irányelvet – bizonyos kivételek mellett – 2014. június 5-i hatállyal hatályon kívül helyezték.

A 2012/27 irányelv

- 15 A 2012/27 irányelv (8) és (20) preambulumbekkezdése szerint:

„(8) A Bizottság 2011. március 8-án elfogadta a 2011. évi energiahatékonysági tervről szóló közleményt. A közlemény megerősítette, hogy az Unió nem halad megfelelő ütemben az energiahatékonysági célkitűzésének elérése felé. Ez annak ellenére történik, hogy a [2006/32] irányelvben foglalt kötelezettségeik teljesítéseként benyújtott első nemzeti energiahatékonysági cselekvési tervekben vázolt nemzeti energiahatékonysági politikákkal kapcsolatban születtek eredmények. A második cselekvési tervek első elemzése megerősíti, hogy az Unió nem halad megfelelő ütemben. E helyzet orvoslása érdekében a 2011. évi energiahatékonysági terv egy sor energiahatékonysági politikát és intézkedést vett számba, amelyek kiterjednek a teljes energiaellátási láncra – beleértve az energiatermelést, -átvitelt és -elosztást –, a közsféra által az energiahatékonyság terén betöltendő vezető szerepet, az épületeket és berendezéseket, az ipart, valamint annak szükségességét, hogy a végső felhasználókat képessé tegyék energiafogyasztásuk kézben tartására. [...]

[...]

(20) Annak a lehetőségnek az értékelése, amely szerint uniós szintű »fehér bizonyítvány«-rendszer lehetne bevezetni, arra mutatott rá, hogy a jelenlegi helyzetben egy ilyen rendszer túlzott adminisztratív költségekkel járna, valamint fennállna annak a kockázata, hogy az energiamegtakarítás az Unió egésze helyett néhány tagállamban összpontosulna. Egy ilyen uniós szintű rendszerre vonatkozó célkitűzés – legalábbis ebben a szakaszban – az energiahatékonyság tekintetében az energetikai közszolgáltatókra vonatkozóan előírt nemzeti kötelezettségi rendszerek, illetve azonos mennyiségű energiamegtakarítást eredményező egyéb alternatív szakpolitikai intézkedések útján jobban elérhető lenne. A rendszerek keretében elérni kívánt

célokat az Unió szintjén, közös keretrendszerben kell meghatározni, ugyanakkor jelentős rugalmasságot kell biztosítani a tagállamoknak ahhoz, hogy teljes mértékben figyelembe vehessék a piaci szereplők nemzeti szerveződését, az energiaágazat sajátos háttérét és a végső fogyasztók szokásait. A közös keretrendszernek biztosítania kell az energetikai közszolgáltatók számára a lehetőséget arra, hogy minden végső felhasználónak kínálhassanak energiahatékonysági szolgáltatásokat, ne csak azoknak, akiknek energiát értékesítenek. Ez fokozza az energiapiaci versenyt, mivel az energetikai közszolgáltatók kiegészítő energiahatékonysági szolgáltatások nyújtásával differenciálhatják termékeiket. A közös keretrendszernek ezenkívül lehetővé kell tennie a tagállamok számára, hogy nemzeti rendszerükbe társadalmi célú követelményeket foglalhassanak, különösen annak biztosítása érdekében, hogy a kiszolgáltatók helyzetben lévő ügyfelek is részesüljenek a jobb energiahatékonyság előnyeiből. A tagállamoknak – objektív és megkülönböztetésmentes kritériumok alapján – meg kell határozniuk, hogy mely energiaelosztóknak vagy kiskereskedelmienergia-értékesítő vállalkozásoknak kell az ezen irányelvben meghatározott végfelhasználói energiamegtakarítási célkitűzést teljesíteniük.

[...]

- 16 A 2012/27 irányelv 1. cikkének (1) bekezdése a következőket tartalmazza:

„Ez az irányelv egy intézkedésekből álló közös keretrendszert hoz létre az energiahatékonyságnak az Unió egészében történő előmozdítására annak érdekében, hogy az Unió 2020-ig elérendő 20%-os kiemelt energiahatékonysági célkitűzése teljesüljön, valamint az ezt követő időszakban további előrelépést lehessen elérni az energiahatékonyság terén.

Ez az irányelv szabályokat állapít meg az energiaellátás és -felhasználás hatékonysága előtt álló energiapiaci akadályok és piaci hiányosságok megszüntetésére, valamint 2020-ig teljesítendő indikatív nemzeti energiahatékonysági célkitűzések megállapítását írja elő.”

- 17 Ezen irányelv 9. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy a villamos energia, a földgáz, a távfűtés, a távhűtés, valamint a használati melegvíz végső felhasználóit – amennyiben az műszakilag lehetséges, pénzügyileg észszerű és az energiamegtakarítási potenciállal arányos mértékű – ellássák olyan versenyképes árú, egyedi fogyasztásmérőkkel, amelyek pontosan tükrözik a végső felhasználó tényleges energiafogyasztását, és amelyek információkat szolgáltatnak a tényleges felhasználási időszakról.

[...]

(3) Amennyiben az épület fűtését és hűtését vagy melegvíz-ellátását távfűtési hálózatról vagy egy több épületet kiszolgáló központi rendszerről biztosítják, hő- vagy melegvíz-mennyiségmérőt kell felszerelni a hőcserélőnél vagy a csatlakozási pontnál.

Az olyan többlakásos és több célra használt épületekben, amelyekben a fűtést/hűtést központi fűtéssel vagy távfűtési hálózatról vagy több épületet kiszolgáló központi rendszerről biztosítják, egyedi fogyasztásmérőket is fel kell szerelni 2016. december 31-ig, amelyekkel mérni lehet az egyes egységek saját fűtés/hűtés- vagy melegvíz-fogyasztását, amennyiben ez technikailag megvalósítható és költséghatékony. Amennyiben az egyedi fogyasztásmérők használata műszakilag nem kivitelezhető vagy nem költséghatékony, a fűtés mérésére egyedi fűtési költségosztókat kell alkalmazni az egyes radiátorok hőfogyasztásának mérésére, kivéve ha a szóban forgó tagállam bizonyítja, hogy a fűtési költségosztók beépítése nem lenne költséghatékony. Ezekben az esetekben a hőfogyasztás mérésére figyelembe lehet venni alternatív költséghatékony módszereket is.

A távfűtési/távhűtési hálózatról ellátott többlakásos épületek esetében, vagy ahol a saját központi fűtő- vagy hűtőrendszerek elterjedtek az ilyen épületek esetében, az átláthatóság és az egyedi fogyasztás elszámolásának pontossága érdekében a tagállamok az ilyen épületek hő- vagy melegvíz-fogyasztási költségelosztására vonatkozó átlátható szabályokat vezethetnek be. Adott esetben e szabályoknak magukban kell foglalniuk az alábbiakra használt hő és/vagy meleg víz költségei elosztásának módjáról szóló iránymutatásokat is:

- a) használati melegvíz;
- b) a létesítményből sugárzott és közös használatú területek fűtésére felhasznált hő (amennyiben a lépcsőházakban és folyosókon radiátorok működnek);
- c) a lakások fűtése.”

18 Az említett irányelv 10. cikke (1) bekezdésének első albekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Amennyiben a végső felhasználók nem rendelkeznek [a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/54/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. július 13-i 2009/72/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2009. L 211., 55. o.; helyesbítés: HL 2015. L 167., 94. o.)] és [a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/55/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. július 13-i 2009/73/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2009. L 211., 94. o.; helyesbítés: HL 2015. L 167., 97. o.)] szerinti intelligens mérőkkel, a tagállamok az ezen irányelv hatálya alá tartozó összes ágazatban – beleértve az energiaszolgáltatókat, az elosztórendszer-üzemeltetőket és a kiskereskedelmienergia-értékesítő vállalkozásokat – 2014. december 31-ig gondoskodnak a pontos és tényleges fogyasztáson alapuló számlázási adatokról – a VII. melléklet 1.1. pontjával összhangban –, amennyiben az műszakilag megvalósítható és gazdasági szempontból indokolt.”

19 A 2012/27 irányelv 27. cikke (1) bekezdésének első albekezdése értelmében:

„A [2006/32] irányelv 2014. június 5-én, annak 4. cikke (1)–(4) bekezdése, valamint I., III. és IV. melléklete kivételével, a nemzeti jogba történő átültetésére meghatározott határidővel kapcsolatos tagállami kötelezettségeket nem érintve, hatályát veszti. A [2006/32] irányelv 4. cikkének (1)–(4) bekezdése, valamint I., III. és IV. melléklete 2017. január 1-jével veszti hatályát.”

20 A 2012/27 irányelv 28. cikke (1) bekezdésének első albekezdése a következőképpen szól:

„A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek 2014. június 5-ig megfeleljenek.”

21 Ezen irányelvnek „A tényleges fogyasztáson alapuló számlázásra és a számlainformációkra vonatkozó minimumkövetelmények” című VII. melléklete 1.1 pontjában a következőket határozza meg:

„Annak lehetővé tétele érdekében, hogy a végső felhasználók szabályozhassák saját energiafogyasztásukat, legalább évente egyszer a tényleges fogyasztáson alapuló számlázást kell végezni, a számlainformációkat pedig legalább negyedévente a fogyasztó rendelkezésére kell bocsátani, ha az ezt kéri, vagy ha az elektronikus számlázást választotta, egyéb esetben pedig évente kétszer. A kizárólag főzési célra használt földgáz kivételt képezhet e követelmény alól.”

A bolgár jog

Az energiáról szóló törvény

- 22 A 2003. december 9-i zakon za energetikának (energiáról szóló törvény; a DV 2003. december 9-i 107. száma) az alapeljárás tényállására alkalmazandó változata (a továbbiakban: energiáról szóló törvény) a következő rendelkezéseket tartalmazza:

„133. cikk (2) A társasházi fogyasztók épületgépészeti berendezéseinek csatlakoztatására a társasház tulajdoni hányadainak legalább kétharmadát képviselő tulajdonosok írásbeli beleegyezésével kerül sor.

[...]

139. cikk (1) A hőenergia-fogyasztás társasházi fogyasztók közötti elosztása egy fogyasztáelosztási rendszer alapján történik.

[...]

140. cikk (1) A hőenergia-fogyasztás társasházi fogyasztók közötti elosztása a következő eszközökkel történik:

[...]

2. hőenergia-elosztó készülékek, azaz az országban hatályban lévő előírásoknak megfelelő, egyedi fűtési költségosztók, vagy egyéni hőfogyasztásmérők;

[...]

(3) Az épület belső fűtő- és melegvízellátó berendezései a társasház közös tulajdonába tartoznak.

[...]

142. cikk (1) A társasház fűtését szolgáló hőenergia mennyisége a társasházban értékesítendő hőenergia összmenynyisége és melegvízellátásra szolgáló hőenergiának a 141. cikk (1) bekezdésének megfelelően megállapított mennyisége közötti különbségnek felel meg.

(2) A társasház fűtését szolgáló hőenergia az épületen belüli hőtermelő berendezés által kibocsátott hőre, a közös tulajdonú épületrészek fűtését szolgáló hőre és az egyéni tulajdon fűtését szolgáló hőre oszlik.

[...]

149a. cikk (1) A társasházi hőenergia-fogyasztók hőenergiát vásárolhatnak a társasház tulajdoni hányadainak legalább kétharmadát képviselő tulajdonosok írásbeli beleegyezésével kiválasztott szolgáltatótól.

[...]

153. cikk (1) Az előfizetői alállomáshoz vagy annak önálló ágához csatlakozó társasházban található ingatlan valamennyi tulajdonosa, illetve az ingatlan használatára vonatkozó dologi jog valamennyi jogosultja hőenergia-fogyasztónak minősül, és köteles felszerelni a 140. cikk (1) bekezdésének 2. pontjában hivatkozott hőenergia-elosztó készülékeket az ingatlanában

található hőleadókra, valamint megfizetni a hőenergia-fogyasztással kapcsolatos költségeket, a 36. cikk (3) bekezdésében hivatkozott vonatkozó rendeletben megállapított feltételeknek és szabályoknak megfelelően.

(2) Amennyiben a társasház tulajdoni hányadainak legalább kétharmadát képviselő, az előfizetői alállomáshoz vagy annak önálló ágához csatlakozó tulajdonosok nem kívánnak a fűtésre vagy melegvíz-ellátásra szolgáló hőenergia fogyasztói lenni, kötelesek ezt írásban bejelenteni a hőenergia-szolgáltató vállalkozásnál és kérni a fűtésre vagy melegvíz-ellátásra szolgáló hőenergia ezen előfizetői alállomása vagy annak önálló ága ellátásának megszüntetését.

[...]

(5) Abban az esetben, ha a hőenergia-fogyasztás elosztása fogyasztáelosztási rendszer alapján történik, a társasházban lakó fogyasztók nem jogosultak megszakítani az ingatlanukban található hőleadók hőenergia-ellátását azoknak az az épületen belüli hőtermelő berendezéséről történő fizikai lekapcsolásával.

(6) A társasházban lakó azon fogyasztók, akik megszakítják az ingatlanukban található hőleadók hőenergia-ellátását, hőenergia-fogyasztók maradnak az épületen belüli hőtermelő berendezés által kibocsátott hő és a közös tulajdonú épületrészekben belül található hőleadók vonatkozásában.”

A fogyasztóvédelemről szóló törvény

- 23 A zakon za zashtita na potrebitelite (a fogyasztóvédelemről szóló törvény; a DV 2005. december 9-i 99. száma) 62. cikke, amely a 2011/83 irányelv 27. cikkét átültette a bolgár jogrendbe, a következőképpen rendelkezik:

„(1) Tilos a fogyasztók részére ellenszolgáltatás fejében áruk, víz, gáz, villamos energia, távfűtés vagy digitális tartalom nem kért szállítása, illetve szolgáltatások nem kért nyújtása.

(2) Az áruk, víz, gáz, villamos energia, távfűtés vagy digitális tartalom nem kért szállítása, illetve szolgáltatások nem kért nyújtása esetében a fogyasztó nem kötelezhető az áru visszaszolgáltatására, és nem tartozik ellenszolgáltatással az áru eladója, illetve a szolgáltatás nyújtója felé.

(3) Az (1) bekezdésben említett termékértékesítésre és szolgáltatásnyújtásra vonatkozó fogyasztói válasz hiánya nem minősül beleegyezésnek.”

A tulajdonról szóló törvény

- 24 A zakon za sobstvenostta (a tulajdonról szóló törvény, a DV 1951. november 16-i 92. száma) 38. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Azokban az ingatlanokban, amelyek egyes emeletei vagy emeletrészei a tulajdonostársak külön tulajdonában állnak, az épülethez tartozó földrészlet, az udvar, az alapzat, a külső falak, az egyes részeket elválasztó belső falak, a belső tartófalak, az oszlopok, a tartógerendák, a padlólapok, a földem, a lépcsők, a közös emeleti folyosók, a tető, az egyes tulajdonosok padlás- és pincehelyiségeit elválasztó falak, a kémények, az épület külső bejárati ajtajai és a közös padlás- és pincehelyiségek ajtajai, bármely típusú épületgépészeti berendezés és az ahhoz tartozó központi készülék fő vezetékei, a liftek, az ereszcatornák, a gondnoki lakás, és bármely, jellegénél vagy rendeltetésénél fogva közös használatra szolgáló elem a tulajdonostársak közös tulajdonában áll.”

A távfűtési szolgáltatásról szóló rendelet

- 25 A 2007. április 6-i, 16-334. sz. naredba za toplonabdyavaneto (a távfűtési szolgáltatásról szóló rendelet) 70. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A társasházi hőfogyasztásmérők által mért hőenergia-mennyiséget, ideértve az ügyfelek olyan tulajdonában mért hőenergia-mennyiséget is, amelyekben nincs hőenergia-elosztó készülék, vagy amelyekről leszerelték a hőleadókat, a mellékletben megállapított szabályoknak megfelelően kell elosztani.”

- 26 E rendelet mellékletének 6.1 pontja úgy rendelkezik, hogy „[a] fűtési célra felhasznált hőmennyiség az épületen belüli hőtermelő berendezés által, a közös épületrészekben belül található hőleadók által, és a külön tulajdonban álló épületrészekben belül található hőleadók által kibocsátott hő mennyiségét foglalja magában.
- 27 Ezenkívül e melléklet 6.1.3 pontja azt is tartalmazza, hogy „[a] KWh-ban kifejezett, az épületen belüli hőtermelő berendezés által kibocsátott Q_i hőenergia mennyiségét az épületrészeknek az épületgépészeti tervek szerinti fűtött légtérfogatával arányosan kell elosztani.”

Az alapeljárások és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

A C-708/17. sz. ügy

- 28 N. S. Dimitrova egy távfűtési társasházi ingatlan tulajdonosa.
- 29 Az energiáról szóló törvény 153. cikkének (1) bekezdése alapján kötött szerződés értelmében az EVN hőenergiát szolgáltat az említett ingatlan számára, amelyet fűtésre, melegvízellátásra és az épületen belüli hőtermelő berendezés által leadott hőre használnak fel.
- 30 A szerződés értelmében a hőenergia-fogyasztás elosztását végző társaság N. S. Dimitrova lakására vonatkozóan a 2012. november 1. és 2015. április 30. közötti időszak után 266,25 bolgár leva (BGN) (hozzávetőleg 136 euró) értékű fogyasztást állapított meg.
- 31 Miután N. S. Dimitrova nem fizette ki ezt az összeget, az EVN fizetési meghagyás iránti kérelemmel fordult a Rayonen sad Asenovgradhoz (asenovgrádi kerületi bíróság, Bulgária), amelynek az helyt adott.
- 32 N. S. Dimitrova ellentmondással élt a fizetési meghagyással szemben, és arra hivatkozott, hogy az EVN és közöttük nem áll fenn kötelmi jogviszony, a ténylegesen felhasznált hőmennyiségre vonatkozóan nincs bizonyíték, és az EVN által bemutatott számlákon szereplő fogyasztás nem tükrözi a valós energiafogyasztását, ami ellentétes a 2006/32 rendelet 13. cikkének (2) bekezdésével.
- 33 A kérdést előterjesztő bíróság kifejti, hogy ebben az ügyben az alapeljárás tárgya az ingatlanon belüli hőtermelő berendezés – vagyis az épületen belüli valamennyi hőenergiaelosztó- és -szállítóvezeték, valamint -berendezés, köztük az egyes lakásokon áthaladó, felszálló fűtés csövek – által kibocsátott energiafogyasztással kapcsolatos összegek meg nem fizetése.
- 34 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróságnak kétségei vannak azzal kapcsolatban, hogy jogszerű-e a társasházi ingatlan épületen belüli hőtermelő berendezése által az egyes lakásokban leadott energiafogyasztás kiszámlázása abban az esetben, ha – ahogyan a jelen ügyben is – a számlázás az ingatlanban az épületgépészeti tervek szerinti fűtött légtérfogatával arányosan, de az ingatlanban

ténylegesen leadott hőmennyiségre való tekintet nélkül történik. A kérdést előterjesztő bíróság arra is rámutat, hogy N. S. Dimitrova sem lakása fűtéséhez, sem háztartási melegvízellátás céljára nem használ hőenergiát.

35 A kérdést előterjesztő bíróság továbbá azt a kérdést teszi fel, hogy a 2011/83 irányelv 27. cikke alapján a fogyasztó rendelkezik-e azzal a joggal, hogy ne fizesse meg az általa nem kért hőenergia költségét. Megjegyzi, hogy a Varhoven kasatsionen sad (legfelsőbb semmítőszék, Bulgária) 2017. május 25-i, az alsóbb fokú bíróságokra nézve kötelező hatályú értelmező ítéletében megállapította, hogy az energiáról szóló törvény és különösen a 153. cikkének (6) bekezdése nem ellentétes a fogyasztóvédelemről szóló törvény 62. cikkével, mivel a társasházi szabályok hatálya alá tartozó ingatlanok távfűtésére vonatkozó kérelmet nem az egyes lakástulajdonosoknak, hanem a tulajdonostársak többségének kell benyújtania, és általában véve nekik kell eldönteniük, hogy a közös tulajdonú épületrészeket használják-e, illetve hogyan használják, és ezért a társasház tulajdonostársainak közösségét kell a szolgáltatás fogyasztóinak tekinteni.

36 E körülmények között a Rayonen sad Asenovgrad (asenovgrádi kerületi bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Ellentétes-e a [2006/32] irányelv 13. cikkének (2) bekezdésével a távfűtés-szolgáltató vállalkozás azon lehetősége, hogy a közös tulajdonban lévő épület távfűtéssel ellátott rendszere által leadott, felhasznált hőenergia díját a külön tulajdonban lévő lakások fűthető légterével arányosan, az alaprajznak megfelelően terhelje a fogyasztókra, anélkül hogy figyelembe venné az egyes külön tulajdonban lévő lakásokban ténylegesen leadott hőenergia-mennyiséget?

2) Összeegyeztethető-e a [2011/83] irányelv 27. cikkével az olyan nemzeti szabályozás, amely arra kötelezi a közös lakástulajdonra vonatkozó rendelkezések hatálya alá tartozó épületekben lévő lakások tulajdonosainak minősülő fogyasztókat, hogy fizessék meg az igénybe nem vett, de az épület távfűtéssel ellátott rendszere által szolgáltatott hőenergia díját, ha e fogyasztók felhagytak a hőenergia felhasználásával azáltal, hogy leszerelték a lakásaikban található fűtőberendezéseket, vagy a távfűtés-szolgáltató vállalkozás alkalmazottai kívánságukra megszüntették a radiátor hő leadására való műszaki képességét?

3) A [2005/29] irányelv értelmében vett tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot teremt-e az ilyen nemzeti szabályozás?”

A C-725/17. sz. ügy

37 M. S. Dimitrov 2003. december 2. óta tulajdonosa egy, a társasházi ingatlanokon keresztülhaladó, közös hőfogyasztásmérővel felszerelt távfűtés-előfizetői alállomásból kiinduló házközponti fűtéssel és melegvízellátással rendelkező épületben található lakásnak.

38 A házközponti fűtőberendezést tápláló hőáramot az M. S. Dimitrov lakásának társasházával kötött szerződés alapján a Toplofikatsia Sofia szolgáltatja. Ezt a szerződést 2004. december 4-én a szintén egyedi hőfogyasztás-elszámolást végző „Termokomplekt” OOD közvetítésével kötötték meg.

39 Miután M. S. Dimitrov nem fizette ki a Toplofikatsia Sofia által a 2014. május 1. és 2016. április 30. közötti időszakban szolgáltatott fűtés- és melegvízellátás költségét, a Toplofikatsia Sofia az esedékes összegek kifizettetése iránt a Sofiyski rayonen sadhoz (szófia-i kerületi bíróság, Bulgária) fordult.

- 40 A kérdést előterjesztő bíróság szerint az alapeljárás arra a kérdésre irányul, hogy a közös tulajdonú épületrészekben belüli fogyasztás és veszteség elosztásához kapcsolódó költségeket meg kell-e fizetni abban az esetben, ha a fűtés- és melegvízellátásra irányuló, összetett szolgáltatás elemeit használják, illetve nem használják, végül hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló épületben található lakás tulajdonosa fogyasztónak minősül-e.
- 41 E tekintetben a bíróság megállapítja, hogy a Konstitutsionen sad (alkotmánybíróság, Bulgária) 2010. április 22-i ítéletével kimondta, hogy az energiáról szóló törvény 153. cikkének (1) bekezdése értelmében az előfizetői alállomáshoz vagy annak önálló ágához csatlakozó társasházban található ingatlan valamennyi tulajdonosa, illetve az ingatlan használatára vonatkozó dologi jog valamennyi jogosultja hőenergia-fogyasztónak minősül, és köteles az ingatlanában található hőleadókra hőenergia-elosztó készüléket felszerelni, valamint az e rendelkezésben hivatkozott rendeletben megállapított feltételeknek és szabályoknak megfelelően megfizetni a hőenergia-fogyasztással kapcsolatos költségeket.
- 42 A kérdést előterjesztő bíróság mindazonáltal rámutat arra, hogy a szerződő feleknek nem áll módjukban megállapodni a szerződés feltételeiről abban az esetben, ha azokat a Toplofikatsia Sofia az általános szerződési feltételekben egyoldalúan határozza meg, az árat pedig a Komisia za energiyano i vodno regulirane (energia- és vízügyi szabályozó bizottság, Bulgária) közigazgatási úton állapítja meg. Az adott jogviszony ezért inkább pénzügyi kötelezettséghez, semmint szerződéshez hasonlít, figyelembe véve azt is, hogy a Toplofikatsia Sofia a szófiai (Bulgária) önkormányzat tulajdonában álló, monopóliummal rendelkező szervezet.
- 43 Hozzáfűzi ehhez, hogy a szabályozás a társasházi szabályok hatálya alá tartozó ingatlanokban lehetővé teszi egy adott lakáson belül a melegvízellátás megszüntetését és a radátorok lezárását, nem lehet azonban megszüntetni a Toplofikatsia Sofia által nyújtott szolgáltatások utolsó részét, a hőenergia-fogyasztás elosztását.
- 44 E körülmények között a Sofiyski Rayonen sad (szófiai kerületi bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- „1) A [2011/83] irányelv kizárja a hatálya alól a szerződések megkötésére vonatkozó hagyományos szerződési jogi rendelkezéseket, kizárja-e azonban a hatálya alól a szerződéses viszonyok létrejöttének e rendkívül atipikus, jogszabályban előírt rendszerére vonatkozó szabályozást is?
- 2) Amennyiben a [2011/83] irányelv ebben az esetben nem zárja ki a külön szabályozást: az irányelv 5. cikke szerinti szerződésről vagy valami másról van-e szó? Akár szerződésről, akár nem szerződésről van szó: alkalmazható-e az irányelv a jelen ügyben?
- 3) Attól függetlenül az irányelv hatálya alá tartozik-e a ráutaló magatartással létrejövő szerződések e típusa, hogy e szerződések mikor jöttek létre, vagy az irányelv csak újonnan megszerzett lakásokra vagy – még szűkebben – csak újonnan épült lakásokra (tehát a távfűtési hálózathoz való csatlakozást kérő felhasználói létesítményekre) vonatkozik?
- 4) A [2011/83] irányelv alkalmazhatósága esetén: ellentétes-e a nemzeti szabályozás az 5. cikknek az e cikk (2) bekezdésével összefüggésben értelmezett (1) bekezdésének f) pontjával, amely rendelkezések biztosítják a jogviszony felmondásához való jogot, illetve a jogviszony felmondásának főszabály szerinti lehetőségét?
- 5) Következésképpen, amennyiben szerződést kell kötni: vonatkoznak-e erre formai követelmények, és milyen tartalmú információkat kell a fogyasztó (a jelen ügyben: az egyes lakástulajdonosok, nem pedig a tulajdonostársak közössége) rendelkezésére bocsátani? Hatással van-e a megfelelő időben, könnyen hozzáférhetővé tett információk hiánya a jogviszony létrejöttére?

- 6) A fogyasztó kifejezett kérésére, tehát formális akaratnyilvánítására van-e szükség ahhoz, hogy ilyen jogviszony részes felévé váljon?
- 7) Ha szerződés – akár formális, akár nem formális – megkötésére került sor, a szerződés tárgyának részét képezi-e az épület közös részeinek (különösen a lépcsőháznak) a fűtése, és kérte-e a fogyasztó a szolgáltatást a szolgáltatás ezen elemét illetően, ha e tekintetben nem áll rendelkezésre a fogyasztó, sőt a tulajdonostársak közössége egészének kifejezett kérése sem (például ha a radiátorokat leszerelték; az esetek többségében pedig ebből kell kiindulni – a szakértők ugyanis nem említene az épület közös részeiben elhelyezett fűtőberendezéseket)?
- 8) A fentiekre tekintettel jelentőséggel bír-e a tulajdonosnak az épület közös részeinek fűtését kérő fogyasztói minősége szempontjából (vagy hatással van-e arra), hogy a külön tulajdonban lévő lakásában beszüntette a hőellátást?”
- 45 A Bíróság elnöke a 2018. február 8-i határozatával az eljárás írásbeli és a szóbeli szakaszának lefolytatása, valamint az ítélet meghozatala céljából egyesítette a C-708/17. és C-725/17. sz. ügyeket.

Előzetes észrevételek

- 46 Rá kell mutatni, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a nemzeti bíróságok és a Bíróság között az EUMSZ 267. cikkkel bevezetett együttműködési eljárás keretében a Bíróság feladata, hogy a nemzeti bíróságnak az előtte folyamatban lévő ügy eldöntéséhez hasznos választ adjon. Ebből a szempontból adott esetben a Bíróságnak át kell fogalmaznia az elé terjesztett kérdéseket. Az a körülmény, hogy valamely nemzeti bíróság az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdést formálisan bizonyos uniós jogi rendelkezésekre hivatkozva fogalmazta meg, nem akadályozza annak, hogy a Bíróság megadja e bíróság számára az uniós jog értelmezésének minden olyan elemét, amely hasznos lehet az utóbbi előtt lévő ügy megítéléséhez, akár hivatkozott ezekre a kérdéseinek megfogalmazásában, akár nem. E tekintetben a Bíróságnak kell a nemzeti bíróság által szolgáltatott információk összessége és különösen az előzetes döntéshozatalra utaló határozat indokolása alapján meghatározni az uniós jog azon rendelkezéseit, amelyeknek az értelmezése a jogvita tárgyára figyelemmel szükséges (2019. február 12-i TC ítélet, C-492/18 PPU, EU:C:2019:108, 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 47 Először is, a C-725/17. sz. ügyben a Sofiyski rayonon sad (szófiai kerületi bíróság) által előterjesztett kérdések részben a távfűtési szolgáltató általi hőenergia-szolgáltatásra irányuló szerződés részletes szabályaira, közelebbről pedig arra az esetre vonatkoznak, amikor a társasházi lakás tulajdonosa az energiaszolgáltatásra irányuló szerződés megkötésekor nem adta beleegyezését.
- 48 3. cikkének (5) bekezdése értelmében a 2011/83 irányelv nem érinti az általános nemzeti szerződési jogot, így a szerződések érvényességére, létrejöttére vagy joghatására vonatkozó szabályokat, mivel általános szerződési jogi kérdéseket ezen irányelv nem szabályoz. Az említett irányelv (14) preambulumbekkezdése e tekintetben pontosítja, hogy az irányelv nem sértheti például a szerződések megkötését vagy érvényességét, például az egyetértés hiányának esetét szabályozó nemzeti jogot.
- 49 Egyébiránt a kérdést előterjesztő bíróságok által szolgáltatott információkból kitűnik, hogy az alapeljárások többek között arra vonatkoznak, hogy N. S. Dimitrova és M. S. Dimitrov a 2011/83 irányelv 27. cikke alapján azzal az indokkal vitatja a hőenergia-szolgáltató által kiszámlázott összegeket, hogy egyénileg nem kérték és nem is használják fel ezt a hőenergiát.
- 50 E körülményekre tekintettel a C-708/17. sz. ügyben előterjesztett második és harmadik kérdés, valamint a C-725/17. sz. ügyben előterjesztett kérdések alapján a kérdést előterjesztő bíróságok lényegében arra kérnek választ, hogy a 2011/83 irányelvnek a 2005/29 irányelv 5. cikkének (1) és (5) bekezdésével összefüggésben értelmezett 27. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az a nemzeti

szabályozás, amely úgy rendelkezik, hogy a távfűtési hálózathoz csatlakoztatott társasházi ingatlanban található lakás tulajdonosai akkor is kötelesek hozzájárulni a közös tulajdonú épületrészek és az ingatlanon belüli hőtermelő berendezés hőenergia-fogyasztásának költségeihez, ha egyénileg nem kérték és a lakásukban nem használják a fűtésszolgáltatást.

- 51 Másodszor, a C-708/17. sz. ügy keretében előterjesztett jogvita elbírálása érdekében a Rayonen sad Asenovgrad (asenovgrádi kerületi bíróság) első előzetes döntéshozatali kérdésével azt kéri a Bíróságtól, hogy értelmezze a 2006/32 irányelv rendelkezéseit, különösen a 13. cikkének (2) bekezdését, amely többek között úgy rendelkezik, hogy a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a végső energiafogyasztóknak kiállított számlák a tényleges fogyasztáson alapuljanak.
- 52 A 2006/32 irányelv helyébe lépő 2012/27 irányelv 27. cikkének (1) bekezdése értelmében a 2006/32 irányelvet 2014. június 5-i hatállyal hatályon kívül helyezték. A 2012/27 irányelv 28. cikkének (1) bekezdése alapján továbbá a tagállamoknak hatályba kell léptetniük azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek 2014. június 5-ig megfeleljenek. Ez az irányelv egyébként nem tartalmaz különös rendelkezést az általa felváltott 2006/32 irányelv rendelkezéseinek időbeli hatályára vonatkozóan.
- 53 Mivel tehát – amint arra a főtanácsnok az indítványának 67. pontjában rámutatott – az alapügy tényállása a 2012. november 1. és 2015. április 30. közötti időszakhoz kapcsolódik, ahhoz, hogy a kérdést előterjesztő bíróságnak hasznos választ lehessen adni, a C-708/17. sz. ügyben feltett első kérdést a 2006/32 és a 2012/27 irányelv rendelkezéseinek tükrében kell megvizsgálni.
- 54 Így első kérdésével a Rayonen sad Asenovgrad (asenovgrádi kerületi bíróság) lényegében arra vár választ, hogy a 2006/32 irányelv 13. cikkének (2) bekezdését és a 2012/27 irányelv 10. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az alapügyben szereplőhöz hasonló olyan nemzeti szabályozás, amely úgy rendelkezik, hogy a társasházi ingatlanokban az épületen belüli hőtermelő berendezéssel összefüggő hőenergia-fogyasztásra vonatkozó számlákat az ingatlan minden egyes tulajdonosa tekintetében az adott lakás fűtött légtérfogatával arányosan kell megállapítani.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

A C-708/17. sz. ügyben előterjesztett második és harmadik kérdésről, valamint a C-725/17. sz. ügyben előterjesztett kérdésekről

A 2011/83 irányelv alkalmazhatóságáról

- 55 Emlékeztetni kell arra, hogy a 2011/83 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése értelmében az irányelv – a rendelkezései által meghatározott feltételek szerint és mértékben – kereskedők és fogyasztók között létrejött szerződésekre alkalmazandó. Ugyanezen rendelkezés szerint az irányelv víz, gáz, villamos energia vagy távfűtés – akár közszolgáltatók általi – szolgáltatására vonatkozó szerződésekre is alkalmazandó, amennyiben e termékeket szerződés alapján biztosítják.
- 56 A 2011/83 irányelv 2. cikkének (1) bekezdése továbbá úgy határozza meg a „fogyasztó” fogalmát, hogy az minden olyan természetes személyre vonatkozik, aki az ezen irányelv hatálya alá tartozó szerződések keretében olyan célból jár el, amely kívül esik kereskedelmi, ipari, kézműipari vagy szakmai tevékenysége körén. A Bíróság e tekintetben kimondta, hogy ez a fogalom a kereskedelmi vagy szakmai tevékenységében nem érintett valamennyi magánszemélyt jelöli (2018. október 4-i Kamenova ítélet, C-105/17, EU:C:2018:808, 33. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 57 Ezen irányelv értelmezése szempontjából tehát a fogyasztó fogalma alapvető jelentőséggel bír, és az irányelv rendelkezéseit lényegében az átlagfogyasztó – mint a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok címzettje és áldozata – szemszögéből kell vizsgálni (2013. október 3-i Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs ítélet, C-59/12, EU:C:2013:634, 36. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 58 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróságok által szolgáltatott információkból kitűnik, hogy mind a C-708/17. sz. ügyben, mind a C-725/17. sz. ügyben kötöttek a társasházi ingatlan hőenergia-ellátására irányuló szerződést, és e szerződés alapján az ingatlanban található lakások tulajdonosai részére számlákat állítottak ki az említett ingatlan épületen belüli hőtermelő berendezéseit és közös tulajdonú épületrészeit érintő hőenergia-fogyasztásról.
- 59 Az energiáról szóló törvény 153. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 149a. cikke szerint ugyanis az előfizetői alállomáshoz vagy annak önálló ágához csatlakozó társasházban található ingatlan tulajdonosai, illetve az ingatlan használatára vonatkozó dologi jog jogosultjai minősülnek a hőenergia-szolgáltató ügyfelének a szolgáltatóval kötött szerződés alapján. Márpedig amennyiben ezek a tulajdonosok, illetve jogosultak kereskedelmi vagy szakmai tevékenységben nem érintett, természetes személyek, a 2011/83 irányelv 2. cikk (1) bekezdés értelmében fogyasztóknak minősülnek. Ebből következően – amint erre a főtanácsnok indítványának 52. pontjában rámutatott – az alapügy tárgyát képező szerződések az irányelv 3. cikkének (1) bekezdése értelmében kereskedők és fogyasztók között létrejött, távfűtési szolgáltatás nyújtására irányuló szerződések kategóriájába tartoznak.
- 60 Ami a 2011/83 irányelv időbeli hatályát illeti, az irányelvben szerepel egy olyan különös rendelkezés, amely kifejezetten meghatározza az irányelvben foglalt rendelkezések időbeli hatályának feltételeit. Az irányelv 28. cikkének (2) bekezdése ugyanis előírja, hogy az irányelv rendelkezéseit a 2014. június 13-át követően kötött szerződésekre kell alkalmazni.
- 61 Mivel a jelen ügyben a Bíróság rendelkezésére álló iratokban nem szerepel arra vonatkozó információ, hogy mikor kötötték meg az alapügy tárgyát képező szerződések, annak eldöntése érdekében, hogy a 2011/83 irányelv időbeli hatályánál fogva alkalmazandó-e, a nemzeti bíróságok feladata annak megállapítása, hogy a szerződések a fenti időpontot követően kötötték-e meg.

Az ügy érdeméről

- 62 A C-708/17. sz. ügyben előterjesztett második és harmadik kérdéssel, valamint a C-725/17. sz. ügyben előterjesztett kérdésekkel a kérdést előterjesztő bíróságok lényegében arra kérnek választ, hogy a 2011/83 irányelvnek a 2005/29 irányelv 5. cikkének (1) és (5) bekezdésével összefüggésben értelmezett 27. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az a nemzeti szabályozás, amely úgy rendelkezik, hogy a távfűtési hálózathoz csatlakoztatott társasházi ingatlanban található lakás tulajdonosai akkor is kötelesek hozzájárulni a közös tulajdonú épületrészek és az ingatlanon belüli hőtermelő berendezés hőenergia-fogyasztásának költségeihez, ha a fűtésszolgáltatást egyénileg nem kérték és lakásukban nem használják.
- 63 Emlékeztetni kell arra, hogy a 2011/83 irányelv 27. cikkének megfelelően az áruk, víz, gáz, villamos energia, távfűtés vagy digitális tartalom nem kért szállítása, illetve szolgáltatások nem kért nyújtása esetében a fogyasztó mentesül bármely ellenszolgáltatás nyújtása alól a 2005/29 irányelv 5. cikkének (5) bekezdésében és I. mellékletének 29. pontjában szereplő tilalom értelmében, és a fogyasztói válasz hiánya az ilyen kéretlen szállítás vagy szolgáltatásnyújtás esetén nem jelent beleegyezést. Az erre irányuló gyakorlat ugyanis – amint ez a 2011/83 irányelv (60) preambulumbekkezdéséből is kitűnik – a 2005/29 irányelv által tiltott, tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatnak minősül.

- 64 A nem kért értékesítést ez a preambulumbekzdés úgy határozza meg, hogy az „a fogyasztó számára, a fogyasztó kérése nélküli áruszállításból vagy szolgáltatásnyújtásból áll”. A Bíróság e tekintetben rámutatott, hogy a 2005/29 irányelv I. mellékletének 29. pontja értelmében vett „nem kért értékesítés”, amelyre a 2011/83 irányelv 27. cikke utal, többek között olyan magatartást jelent, amelynek keretében a kereskedő olyan termék vagy szolgáltatás ellenértékének megfizetését követeli a fogyasztótól, amelyet a kérése nélkül értékesített számára (2018. szeptember 13-i Wind Tre és Vodafone Italia ítélet, C-54/17 és C-55/17, EU:C:2018:710, 43. pont).
- 65 Amint arra a főtanácsnok az indítványának 58. pontjában rámutatott, a 2011/83 irányelv 27. cikke tehát annak megakadályozását célozza, hogy a kereskedő olyan szerződéses jogviszonyt kényszerítsen a fogyasztóra, amelyet az nem szabad akaratából vállalt.
- 66 A jelen ügyben emlékeztetni kell arra, hogy az energiáról szóló törvény 133. cikkének (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a társasházi fogyasztók épületgépészeti berendezéseinek csatlakoztatására a társasház tulajdoni hányadainak legalább kétharmadát képviselő tulajdonosok írásbeli beleegyezésével kerül sor.
- 67 A kérdést előterjesztő bíróságok által szolgáltatott információkból egyébként az következik, hogy e törvény 153. cikkének (1) bekezdése szerint az előfizetői alállomáshoz vagy annak önálló ágához csatlakozó társasházban található ingatlan tulajdonosai, illetve az ingatlan használatára vonatkozó dologi jog jogosultjai a hőenergia-szolgáltató ügyfeleinek minősülnek. Ezen az alapon kötelesek az ingatlanukban található hőleadókra hőenergia-elosztó készüléket felszerelni, és a hőenergia-fogyasztással kapcsolatos költségeket megfizetni. Az említett törvény 153. cikkének (6) bekezdése továbbá megállapítja, hogy a társasházban lakó azon fogyasztók, akik megszakítják az ingatlanukban található hőleadók hőenergia-ellátását, hőenergia-fogyasztók maradnak az épületen belüli hőtermelő berendezés által kibocsátott hő és a közös tulajdonú épületrészekben belül található hőleadók vonatkozásában.
- 68 E rendelkezések szerint a társasházi ingatlanok fűtésére irányuló szolgáltatás a tulajdonostársi közösség nevében, a társasházi tulajdonra vonatkozó különös nemzeti jogi szabályok szerint benyújtott kérelem következménye.
- 69 Kapcsolódva ahhoz, hogy – mint a jelen esetben is – az érintett tulajdonostársak nem vettek részt e határozat meghozatalában, vagy ellenezték azt, e tekintetben a Bíróság a közelmúltban úgy ítélte meg, hogy a bolgár jogszabállyal létrehozott, tulajdonostársi közgyűlés határozatából eredő fizetési kötelezettséggel kapcsolatos jogvitában a tulajdonostársak azáltal, hogy az ingatlan tulajdonostársává válnak és azok is maradnak, belegeznek abba, hogy alávetik magukat az érintett közös tulajdont szabályozó aktus valamennyi rendelkezésének, valamint az ezen ingatlan tulajdonostársi közgyűlése által elfogadott határozatoknak (lásd ebben az értelemben: 2019. május 8-i Kerr ítélet, C-25/18, EU:C:2019:376, 29. pont).
- 70 Ilyen körülmények között az épületen belüli hőtermelő berendezés hőenergia-ellátása, és ebből következően a közös tulajdonú épületrészek hőenergia-ellátása, amelyre az adott ingatlan tulajdonostársi közössége által hozott, a társasháznak a távfűtési hálózathoz való csatlakoztatására irányuló határozat alapján kerül sor, nem minősíthető a 2011/83 irányelv 27. cikke értelmében a távfűtés nem kért értékesítésének.
- 71 E megfontolásokra tekintettel a C-708/17. sz. ügyben előterjesztett második és harmadik kérdésre, valamint a C-725/17. sz. ügyben előterjesztett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy a 2011/83 irányelvnek a 2005/29 irányelv 5. cikkének (1) és (5) bekezdésével összefüggésben értelmezett 27. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az a nemzeti szabályozás, amely úgy rendelkezik, hogy a távfűtési hálózathoz csatlakoztatott társasházi ingatlanban található lakás tulajdonosai akkor is kötelesek hozzájárulni a közös tulajdonú épületrészek és az ingatlanon belüli hőtermelő berendezés hőenergia-fogyasztásának költségeihez, ha a fűtésszolgáltatást egyénileg nem kérték és lakásukban nem használják.

A C-203/17. sz. ügyben előterjesztett első kérdésről

- 72 A C-708/17. sz. ügyben előterjesztett első kérdésével a Rayonen sad Asenovgrad (aszenovgrádi kerületi bíróság) lényegében arra kér választ, hogy a 2006/32 irányelv 13. cikkének (2) bekezdését és a 2012/27 irányelv 10. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely úgy rendelkezik, hogy a társasházi ingatlanokban az épületen belüli hőtermelő berendezés hőenergia-fogyasztására vonatkozó számlákat az ingatlanban található lakások minden egyes tulajdonosa tekintetében az adott lakás fűtött légtérfogatával arányosan kell megállapítani.
- 73 A C-708/17. sz. ügyben az alapeljárás alperese azzal kapcsolatban, hogy szerinte az ilyen számlázási módszer nem egyeztethető össze az uniós joggal, emlékeztet arra, hogy ez a módszer nem teszi lehetővé annak megállapítását, hogy a társasházi ingatlan egyes lakóinak mekkora a tényleges fogyasztása a lakásukon áthaladó, épületen belüli hőtermelő berendezés által leadott hőenergia tekintetében. Márpedig a 2006/32 és a 2012/27 irányelv arra kötelezi az energiaszolgáltatókat, hogy csak a tényleges fogyasztást számlázzák ki a végső felhasználónak, ami kizárja az érintett lakás fűtött légtérfogatával arányos számlázást.
- 74 Ugyanakkor nem következik sem a 2006/32 irányelv 13. cikke (2) bekezdésének, sem a 2012/27 irányelv 10. cikke (1) bekezdésének szövegéből, sem pedig azon szabályozás általános rendszeréből és céljából, amelynek e rendelkezések a részét képezik, hogy ilyen kötelezettséget írnanak elő.
- 75 Emlékeztetni kell ugyanis arra, hogy a 2006/32 és a 2012/27 irányelv célja – ahogyan ez az irányelvek 1. cikkében is szerepel – a nagyobb energiahatékonyság előmozdítása. Ezzel összefüggésben – amint az a 2006/32 irányelv (1) és (20) preambulumbekkezdéséből, valamint a 2012/27 irányelv (8) preambulumbekkezdéséből is kitűnik – az energiatermelőtől a végső felhasználóig a teljes energiaellátási láncot ösztönzik ennek a célnak az elérésére.
- 76 E tekintetben a 2006/32 irányelv (29) preambulumbekkezdésében az áll, hogy annak érdekében, hogy a végső fogyasztók az egyéni energiafogyasztásukat illetően tájékozottabban hozhassanak döntéseket, el kell látni őket az erre vonatkozó, megfelelő mennyiségű információval, valamint egyéb lényeges – például a rendelkezésre álló, energiahatékonyságot javító intézkedésekről, az összehasonlító végső fogyasztói profilokról, vagy az energiafelhasználó berendezések, köztük a „Factor Four” vagy hasonló berendezések objektív, részletes technikai leírásáról szóló – információkkal.
- 77 Ezen irányelv 13. cikkének (2) bekezdése ezért úgy rendelkezik, hogy adott esetben az energiaelosztók, az elosztói rendszer-üzemeltetők és a kiskereskedelmi energiaértékesítő vállalkozások által végzett számlázás a tényleges energiafogyasztáson alapuljon.
- 78 Mindazonáltal – amint arra indítványának 74. pontjában lényegében a főtanácsnok is rámutatott – az „adott esetben” kifejezés e rendelkezésben való alkalmazása miatt nyilvánvaló, hogy ezt a kifejezést mindenképpen az említett irányelv 13. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben kell értelmezni.
- 79 Márpedig ez utóbbi rendelkezésben az áll, hogy a tagállamok biztosítják, hogy – többek között a villamos energia és a távfűtés területén – a végső fogyasztók „a technikailag lehetséges, pénzügyileg észszerű és a potenciális energia-megtakarításokhoz képest arányos mértékben” olyan egyedi fogyasztásmérőkhöz jussanak, amelyek pontosan tükrözik a tényleges energiafogyasztásukat.
- 80 A 2006/32 irányelv előkészítő anyagaiban, különösen a Parlament által az energia-végfelhasználás hatékonyságáról és az energetikai szolgáltatásokról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvjavaslat tárgyában készített, 2005. május 2-i jelentésben (A6-0130/2005) az szerepel, hogy a végső felhasználó tényleges és valós fogyasztásának mérését lehetővé tévő, egyedi fogyasztásmérők felszerelésével kapcsolatban az uniós jogalkotó figyelembe kívánta venni azt, hogy lehetséges-e ezek beszerelése a nagyon régi építésű ingatlanokban, és úgy vélte, hogy az esetlegesen felmerülő, túlzott költségek miatt ez nem minden esetben lenne reális, indokolt, illetve arányos.

- 81 Következésképpen mivel nem minden esetben kivitelezhető az egyedi fogyasztásmérők felszerelése, maguk a számlák is csak akkor alapulhatnak a tényleges energiafogyasztáson, ha az műszakilag lehetséges, amit egyébként a 2006/32 irányelv 13. cikkének (2) bekezdésében szereplő „adott esetben” kifejezés használata is megerősít.
- 82 A 2012/27 irányelv előkészítő anyagai, különösen a Parlament által az energiahatékonyságról, valamint a 2004/8/EK és a 2006/32/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvjavaslat tárgyában készített, 2012. július 30-i jelentés (A7-0265/2012), rávilágítanak arra, hogy az uniós jogalkotó a 2006/32 irányelv átdolgozásakor figyelembe vette ezeket az aggályokat, és átírta a 2012/27 irányelv 9. cikkének (1) bekezdését, 9. cikke (3) bekezdésének második és harmadik albekezdését, valamint 10. cikkének (1) bekezdését.
- 83 Ennek megfelelően ezen irányelv 9. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a végső energiafelhasználókat – amennyiben az műszakilag lehetséges, pénzügyileg észszerű és az energiamegtakarítási potenciállal arányos mértékű – olyan egyedi fogyasztásmérőkkel lássák el, amelyek pontosan tükrözik a végső felhasználó tényleges energiafogyasztását. A számlázással kapcsolatban az említett irányelv 10. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy amennyiben a végső felhasználók nem rendelkeznek a 2009/72 és a 2009/73 irányelv szerinti intelligens mérőkkel, a tagállamok 2014. december 31-ig gondoskodnak a pontos és tényleges fogyasztáson alapuló számlázási adatokról – a VII. melléklet 1.1 pontjával összhangban –, amennyiben az műszakilag megvalósítható és gazdasági szempontból indokolt.
- 84 Hozzá kell ehhez fűzni, hogy az uniós jogalkotó a 2012/27 irányelvben figyelembe vette a távfűtési hálózatra kapcsolt társasházi ingatlanokat is. Ugyanis, bár ezen irányelv 9. cikke (3) bekezdésének második albekezdése úgy rendelkezik, hogy a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az ilyen épületekre legkésőbb 2016. december 31-ig egyedi fogyasztásmérőket szerelnek fel, ugyanezen rendelkezés azt is kimondja, hogy amennyiben az egyedi fogyasztásmérők használata műszakilag nem kivitelezhető vagy nem költséghatékony, a fűtés mérésére egyedi fűtési költségosztókat kell alkalmazni az egyes radiátorok hőfogyasztásának mérésére, kivéve ha a szóban forgó tagállam bizonyítja, hogy a fűtési költségosztók beépítése nem lenne költséghatékony. Ezekben az esetekben a hőfogyasztás mérésére figyelembe lehet venni alternatív költséghatékony módszereket is.
- 85 Márpedig a Bíróság tudomására hozott információk szerint az ilyen társasházi ingatlanokról, mint amilyenekről az alapügyekben is szó van, nehezen képzelhető el, hogy a fűtésre vonatkozó – különösen az épületen belüli hőtermelő berendezést és a közös tulajdonú épületrészeket érintő – számlákat teljes mértékben egyénre szabják.
- 86 Konkrétan az épületen belüli hőtermelő berendezést illetően ezen információk szerint nehéznek, sőt – amint azt az EVN állítja – lehetetlennek bizonyulhat a berendezés által az egyes lakásokban leadott hőmennyiség pontos meghatározása. Ez a hőmennyiség ugyanis nem csupán az érintett lakáson belül az épületen belüli hőtermelő berendezés egyes elemei, például a lakáson áthaladó vezetékek és csövek által leadott hőt tartalmazza, hanem a fűtött és fűtetlen helyiségek közötti hőcserét is. A társasházi lakások tehát – amint erre a főtanácsnok indítványának 85. pontjában rámutatott – a hő szempontjából nem függetlenek egymástól, mivel a hő cirkulál a fűtött és a kevésbé vagy egyáltalán nem fűtött helyiségek között.
- 87 Úgy tűnik tehát, hogy műszaki szempontból nehéz egyénileg megállapítani, hogy az érintett társasházi ingatlan egyes lakóinak pontosan mennyi a fogyasztása az épületen belüli hőtermelő berendezés által leadott hőenergia vonatkozásában.
- 88 A társasházi ingatlanok hőenergia-fogyasztására vonatkozó számlázásnál alkalmazott számítási módszert illetően meg kell jegyezni, hogy a tagállamok széles mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek. Ugyanis mind a 2006/32 irányelv (12) preambulumbekkezdéséből és 1. cikkéből, mind a 2012/27 irányelv (20) preambulumbekkezdéséből és 1. cikkéből az állapítható meg, hogy a két irányelv célja a

tagállamok részére olyan közös keret biztosítása, amely lehetővé teszi számukra, hogy az energiafogyasztás csökkentése érdekében megfelelő intézkedéseket hozzanak, a végrehajtás részletes szabályainak kialakítását ugyanakkor a tagállamokra bízzák (lásd ebben az értelemben: 2018. augusztus 7-i Saras Energia ítélet, C-561/16, EU:C:2018:633, 24. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 89 E tekintetben a 2012/27 irányelv 9. cikke (3) bekezdésének harmadik albekezdése úgy rendelkezik, hogy a tagállamok a hő- vagy melegvízfogyasztási költségelosztásra vonatkozó, átlátható szabályokat vezethetnek be többek között annak érdekében, hogy meg lehessen különböztetni egymástól a használati melegvíz fogyasztásából, az épület hőtermelő berendezéséből sugárzott és közös használatú területek fűtésére felhasznált hő fogyasztásából, illetve a lakások fűtésére felhasznált hő fogyasztásából származó költségeket.
- 90 Márpedig a jelen ügyben úgy tűnik, hogy az alapügyek tárgyát képező nemzeti szabályozás megfelel az e rendelkezésben szereplő iránymutatásoknak, mivel úgy rendelkezik, hogy a hőenergiához kapcsolódó költségeket az épületen belüli hőtermelő berendezés által leadott hőnek megfelelő, a közös tulajdonú épületrészek fűtésére használt hőenergiára vonatkozó, és a külön tulajdonban álló épületrészek fűtésére használt hőenergiára vonatkozó fogyasztás szerint kell elosztani.
- 91 A tagállamok számára biztosított széles mérlegelési mozgástérre tekintettel ezért azt kell megállapítani, hogy a 2006/32 irányelvvel és a 2012/27 irányelvvel nem ellentétes, ha az épületen belüli hőtermelő berendezés által leadott hő kiszámítására vonatkozó módszer az adott lakás fűtött légtérfogatával arányos meghatározást alkalmazza.
- 92 A fentiekre tekintettel a C-708/17. sz. ügyben előterjesztett első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2006/32 irányelv 13. cikkének (2) bekezdését és a 2012/27 irányelv 10. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely úgy rendelkezik, hogy a társasházi ingatlanokban az épületen belüli hőtermelő berendezés hőenergia-fogyasztására vonatkozó számlákat az ingatlan minden egyes lakástulajdonosa tekintetében az adott lakás fűtött légtérfogatával arányosan kell megállapítani.

A költségekről

- 93 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróságok előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) A fogyasztók jogairól, a 93/13/EGK tanácsi irányelv és az 1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 85/577/EGK tanácsi irányelv és a 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2011. október 25-i 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól, valamint a 84/450/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK, a 98/27/EK és a 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek, valamint a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2005. május 11-i 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv („irányelv a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról”) 5. cikkének (1) és (5) bekezdésével összefüggésben értelmezett 27. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az a nemzeti szabályozás, amely úgy rendelkezik, hogy a távfűtési hálózathoz csatlakoztatott társasházi ingatlanban található lakás tulajdonosai akkor is kötelesek hozzájárulni a közös

tulajdonú épületrészek és az ingatlanon belüli hőtermelő berendezés hőenergia-fogyasztásának költségeihez, ha a fűtésszolgáltatást egyénileg nem kérték és lakásukban nem használják.

- 2) Az energia-végfelhasználás hatékonyságáról és az energetikai szolgáltatásokról, valamint a 93/76/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2006. április 5-i 2006/32/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 13. cikkének (2) bekezdését és az energiahatékonyságról, a 2009/125/EK és a 2010/30/EU irányelv módosításáról, valamint a 2004/8/EK és a 2006/32/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2012. október 25-i 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 10. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely úgy rendelkezik, hogy a társasházi ingatlanokban az épületen belüli hőtermelő berendezés hőenergia-fogyasztására vonatkozó számlákat az ingatlan minden egyes lakástulajdonosa tekintetében az adott lakás fűtött légtérfogatával arányosan kell megállapítani.

Aláírások